

INWONERS SCHAGEN OVER: AFVALSCHEIDING

Gemeente Schagen

Mei 2015

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Van Dedemstraat 6c
1624 NN Hoorn
0229-282555

Rapportnummer

2015-28

Datum

Mei 2015

Opdrachtgever

Gemeente Schagen

Auteurs:

Drs. Marion Holzmann
Roy van der Hoeve, MSc.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INLEIDING

Inleiding

De gemeente Schagen heeft behoefte aan inzicht in hoeverre haar inwoners afval scheiden en wat er nodig is om dit (nog) meer te stimuleren.

Methode van het onderzoek

Voor dit onderzoek zijn alle 846 leden van het Inwonerspanel Schagen benaderd. Met behulp van het Inwonerspanel voert de gemeente periodiek peilingen uit naar de mening van haar inwoners over uiteenlopende onderwerpen. Via een e-mail kregen de panelleden een uitnodiging om mee te doen aan dit onderzoek. Na één week is er een herinneringsmail verstuurd. In totaal vulden 437 panelleden de vragenlijst in, een respons van 52%.

Daarnaast kon men ook de vragenlijst invullen via een open link die werd gecommuniceerd in enkele bladen. In totaal hebben 418 inwoners gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

De vragenlijst is opgesteld in overleg met de gemeente Schagen en bestond uit 20 vragen en 7 achtergrondvragen. Het veldwerk liep van 6 mei tot en met 17 mei.

Analyse

- Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en aantal inwoners per voormalige gemeente. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en deelgebied zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Schagen.
- De antwoordcategorieën 'weet niet/n.v.t.' zijn (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.
- Bij enkele vragen (zie figuur 2, 4, 6 en 8) kon men meerdere antwoorden geven. Deze uitkomsten laten zien hoeveel procent van de beschreven groep kiest voor een bepaald antwoord. Als er bijvoorbeeld staat dat '60% van de inwoners die het afval niet altijd apart houdt, thuis onvoldoende ruimte heeft om het te verzamelen' betekent dit dat voor 40% van deze groep dit geen reden is om het afval niet (altijd) te scheiden.

Presentatie van de cijfers

Waar mogelijk wordt een uitsplitsing gemaakt naar de drie voormalige kernen. Voor de wijken/kernen is met kleuren aangegeven wanneer het cijfer significant positiever (groen) of negatiever (rood) is dan het gemiddelde van de gemeente Schagen. Verschillen tussen deze resultaten worden beschreven als deze groter of gelijk zijn dan 3 procent (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

Tabel 1

Respons, naar kern

	Respons
Schagen	398
Harenkarspel	198
Zijpe	259
Gemeente Schagen	855

Op enkele plekken is een wordcloud weergegeven; hoe groter de woorden staan afgebeeld, des te vaker is het genoemd.

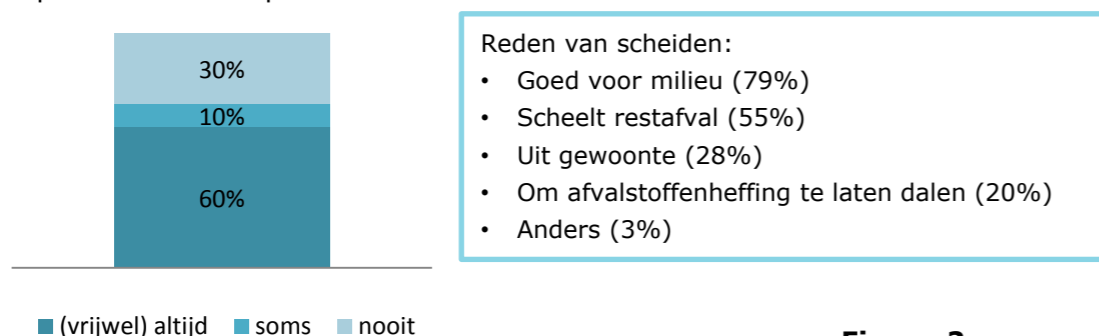
1. PLASTIC

Zes op de tien scheidt vrijwel altijd plastic

Zeven op de tien inwoners van de gemeente Schagen doen aan het scheiden van het plastic afval, waarvan zes op de tien vrijwel altijd. De voormalige gemeente Zijpe loopt voorop in vergelijking met de andere deelgebieden van Schagen. Men houdt deze afvalstroom met name apart om het milieu te sparen.

Figuur 1

Frequentie scheiden plastic van restafval

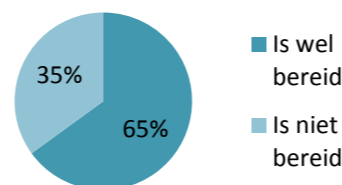
Tabel 2

Frequentie scheiden plastic van restafval, naar deelgebied

	(vrijwel) altijd	soms	nooit
Schagen	55%	13%	33%
Harenkarspel	62%	5%	33%
Zijpe	67%	9%	24%
Gemeente Schagen	60%	10%	30%

Figuur 2

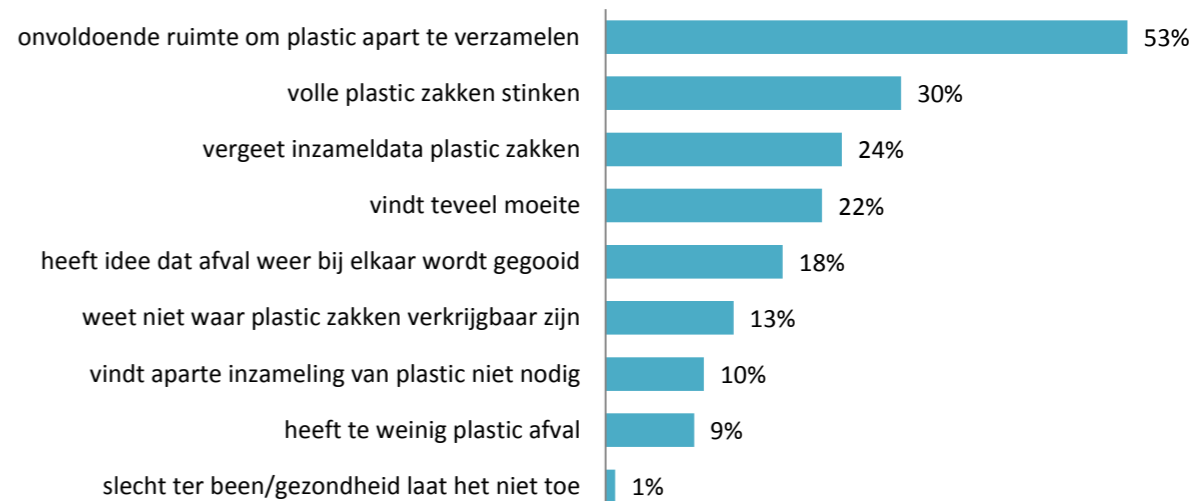
Bereidheid om (meer) plastic te scheiden bij (kosteloos) ontvangen rolcontainer

Ruim de helft van de inwoners die het plastic afval niet altijd apart houdt, heeft thuis onvoldoende ruimte om het plastic te verzamelen. Drie op de tien vindt dat volle plastic zakken gaan stinken en een kwart vergeet de inzameldata van de plastic zakken langs de weg.

Figuur 3

Redenen om plastic niet (altijd) te scheiden (meerdere antwoorden mogelijk)

26% twijfelt wel eens over wat er onder plastic afval valt. Sommigen kunnen niet altijd inschatten of iets van plastic is of weten niet wat ze moeten doen als een verpakking de combinatie heeft van plastic met bijvoorbeeld papier (al is het een sticker op de verpakking).

Bij het plastic afval mogen binnenkort ook lege drankkartons in de plastic zak. Daarnaast zal in de nabije toekomst wellicht het statiegeld op PET-flessen, zoals de plastic frisdranken komen te vervallen. Tweederde van de inwoners is bereid om (meer) plastic te scheiden bij het (kosteloos) ontvangen van een aparte rolcontainer. Voordeel hiervan is dat het plastic afval buitenshuis opgeslagen kan worden en dat de containers steviger zijn dan de gebruikte zakken.

- "Dan blijft het knap achter het huis en gaan honden/katten er niet aan krabben."
- "Alhoewel ik het dan wel een afvalstraat vind worden in de tuin. En ik vind wel dat die vaker dan 1 keer per 4 weken gelegegd moet worden in verband met stank."
- "Dat is makkelijker te scheiden dan de losse zakken in de bijkeuken. Dat ligt vaak in de weg."

De rest wil geen extra container, voornamelijk omdat ze daar geen ruimte voor hebben.

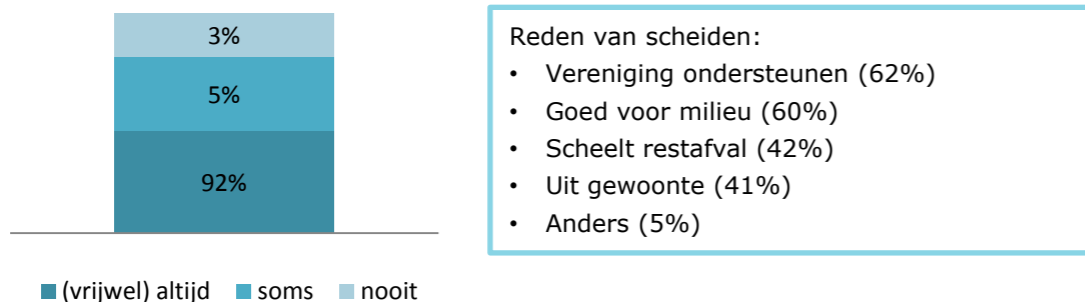
2. OUD PAPIER EN KARTON

Zeer grote meerderheid levert oud papier gescheiden in

Ruim negen op de tien inwoners houdt vrijwel altijd het oud papier en karton gescheiden van het restafval. In de voormalige gemeente Harenkarspel komt dit het meest voor. Onder de huishoudens die over een blauwe container beschikken, houdt bijna iedereen het oud papier vrijwel altijd apart (98%). Dit zijn inwoners van de wijk Waldervaart (voormalige gemeente Schagen). Men scheidt het afval voornamelijk om de vereniging te ondersteunen die het oud papier ophaalt en omdat het goed is voor het milieu.

Figuur 4

Frequentie scheiden papier/karton van restafval

Onvoldoende ruimte hebben in huis om het afval te bewaren is de meest genoemde reden om oud papier niet (altijd) te scheiden. Een kwart vindt het teveel moeite.

Figuur 6

Redenen om papier/karton niet (altijd) te scheiden (meerdere antwoorden mogelijk)

6% twijfelt wel eens over wat er onder oud papier of karton wordt verstaan. Het gaat dan voornamelijk om verpakkingen waar ook plastic aan bevestigd zit, zoals speelgoedverpakkingen, vensterenveloppen of verpakkingen met een coating, zoals melk- en sappakken, fotopapier of diepvriesverpakkingen.

Tabel 3

Frequentie scheiden papier/karton van restafval, naar deelgebied

	(vrijwel) altijd	soms	nooit
Schagen	91%	5%	4%
Harenkarspel	96%	2%	1%
Zijpe	90%	6%	4%
Gemeente Schagen	92%	5%	3%

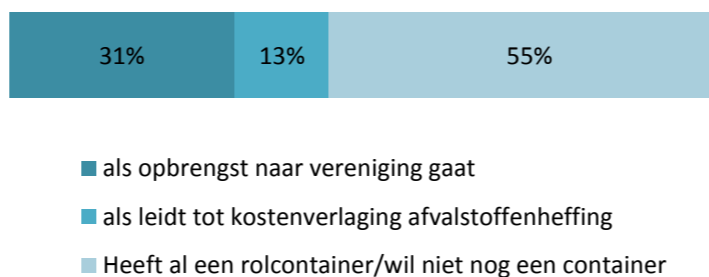
Van de inwoners is 44% bereid om (meer) oud papier te scheiden als men kosteloos een aparte rolcontainer krijgt.

- als de opbrengst ten goede blijft komen aan vereniging die het papier inzamelt (31%)
- als dit leidt tot kostenverlaging van de afvalstoffenheffing (13%)

De rest heeft al een rolcontainer of wil niet nog een container.

Figuur 5

Bereid (meer) scheiden bij kosteloos aparte rolcontainer

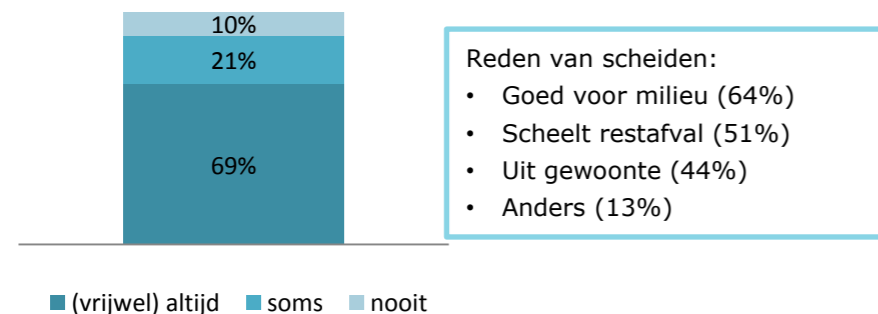
3. GFT-AFVAL

Ruime meerderheid scheidt gft-afval van restafval

Negen op de tien inwoners van de gemeente Schagen scheidt groente-, fruit- en tuinafval (gft-afval) van het restafval. Vooral in de voormalige gemeente Harenkarspel wordt dit gedaan. De meest genoemde reden is het milieu, maar ook zegt de helft van de inwoners die het afval apart houdt dat het restafval scheelt. Onder de huishoudens die over een groene container beschikt, houdt 73% het gft-afval vrijwel altijd apart.

Figuur 7

Frequentie scheiden gft-afval van restafval

Tabel 4

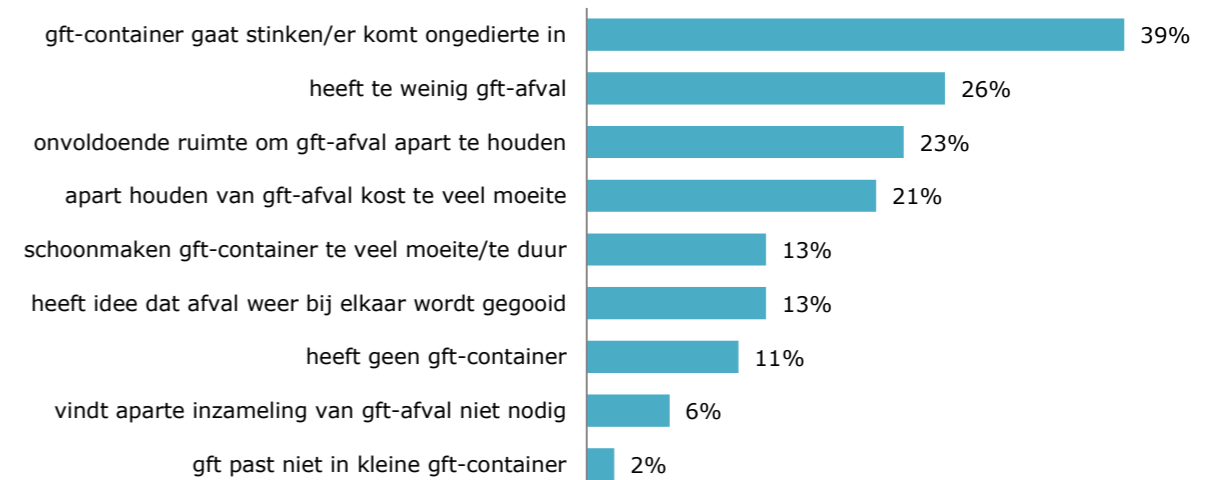
Frequentie scheiden gft-afval van restafval, naar deelgebied

	(vrijwel) altijd	soms	nooit
Schagen	67%	19%	14%
Harenkarspel	73%	20%	7%
Zijpe	70%	24%	6%
Gemeente Schagen	69%	21%	10%

De voornaamste redenen om gft-afval niet (altijd) te scheiden is hygiëne, maar ook te weinig gft-afval hebben of ruimtegebrek spelen een rol in de overweging om het afval wel of niet apart te houden van het restafval.

Figuur 8

Redenen om gft-afval niet (altijd) te scheiden (meerdere antwoorden mogelijk)

4%

twijfelt wel eens over wat er onder gft-afval valt. Het gaat dan vooral om gekookt eten, botjes, koffieprut, tuinafval, (rauw of gekookt) vlees en kattenbakstenen- of korrels.

botjes
gekookt eten
zaagsel
koffieprut
vlees
kattenbak
tuinafval

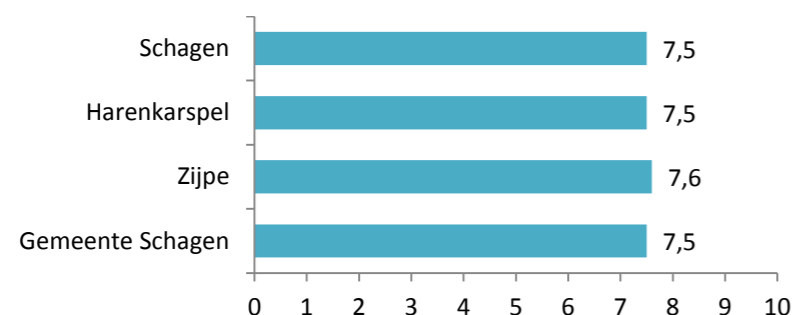
4. RECYCLE GEDRAG

Een 7,5 voor de mate waarin men momenteel afval scheidt

Gemiddeld geven de inwoners van de gemeente Schagen zichzelf een 7,5 voor de mate waarin men over het algemeen bezig is met het scheiden van afval. Er zijn vrijwel geen verschillen naar deelgebieden.

Figuur 9

Zelfbeoordeling mate waarin men bezig is met scheiden van afval (1= helemaal niet mee bezig, 10 = zeer veel mee bezig)

Op dit moment wordt 57% van het huishoudelijk afval in Schagen door bewoners gescheiden. Volgens 72% van de inwoners mag de gemeente aan inwoners vragen om meer afval te scheiden. De rest is hier geen voorstander van of heeft hier geen mening over.

Tabel 5

Mag de gemeente aan inwoners vragen om nog meer afval te scheiden?

	%
Goede zaak en wil daar ook voor inzetten	72%
Er wordt al genoeg van inwoners gevraagd	20%
Weet niet/geen mening	8%

Papier, gft en plastic zijn afvalsoorten die veel waardevolle materialen bevatten en geschikt zijn voor hergebruik. Een container aan huis maakt het makkelijker om dit afval te scheiden. Beter scheiden leidt tot minder restafval. Een gevolg van het scheiden van plastic, papier en gft kan zijn dat het restafval minder vaak wordt opgehaald.

- 36% vindt dit acceptabel, waarbij men liever naar een ondergrondse afvalcontainer loopt dan een grijze rolcontainer heeft.
- 47% vindt dit acceptabel, waarbij men liever een grijze rolcontainer heeft dan dat men naar een ondergrondse afvalcontainer loopt.
- 13% vindt dat er momenteel al genoeg van bewoners wordt gevraagd.
- 5% heeft hier geen mening over.

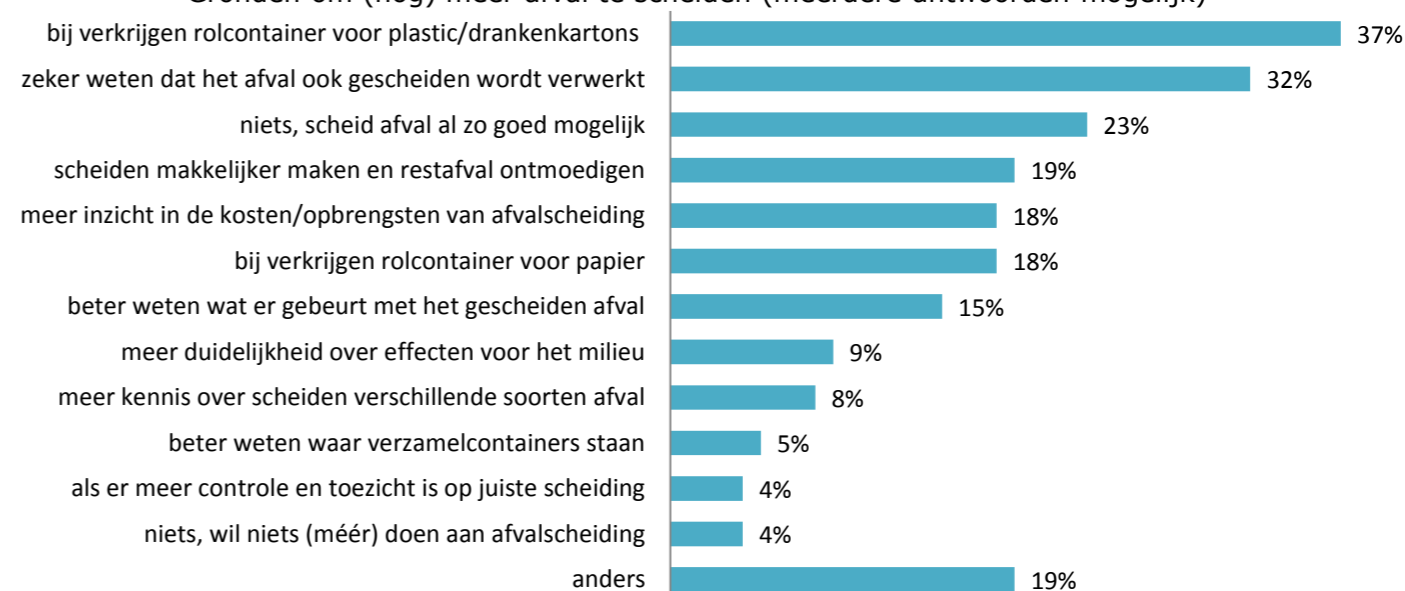
Genoemde gronden om meer afval te scheiden

Inwoners noemen verschillende opties waardoor zij naar eigen zeggen (nog) meer afval zullen scheiden. Men wil vooral een rolcontainer voor plastic/drankkartons en zeker weten dat het scheiden zinvol is en dat het afval dus niet weer bij elkaar wordt gegooid. In totaal 23% zegt dat ze al zoveel mogelijk hun best doen en 4% wil niet méér gaan doen.

Andere genoemde gronden: ondergrondse afvalbakken in woonwijken, blik (en andere afvalsoorten) apart inzamelen en minder afvalstoffenheffing in rekening brengen.

Figuur 10

Gronden om (nog) meer afval te scheiden (meerdere antwoorden mogelijk)

5. VOORZIENINGEN EN TIPS

Plasticinzameling zou beter kunnen in Schagen

De verschillende voorzieningen die inwoners nodig hebben om meer afval te scheiden hebben met name betrekking op het inzamelen van plastic. Veel inwoners willen graag een extra rolcontainer voor plastic en/of andere soorten afval. Weer anderen willen dit liever niet aangezien er geen ruimte is voor (nog) meer rolcontainers. Als alternatief noemt deze groep ondergrondse vuilcontainers of andere verzamelpunten in de buurt. Ook heeft een deel van de Schagenaren meer behoefte aan informatie hoe, maar ook waar de verschillende soorten gescheiden dienen te worden.

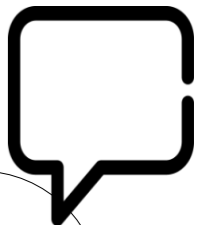
Benodigde voorzieningen om meer afval te scheiden voor inwoners:

- "Voor elke soort afval een rolcontainer. Dat is hygiënischer en makkelijker."
- "Verzamelpunten dicht in de buurt, vooral voor vetten, frituurolie, batterijen, chemisch afval en kleine elektrische apparaten (liefst niet in winkels)."
- "Rolcontainers voor papier en plastic."
- "Ondergrondse verzamelbakken i.p.v. per huis rolcontainers. Het is namelijk een lelijk gezicht en kost oppervlakte."
- "Een goede ruimte waar je de bakken kan neer zetten."
- "Ik wil plastic wel naar een op acceptabele afstand van mijn woonadres brengen."
- "Een goede ondergrondse container op loopafstand."
- "Centrale plasticinzameling op loopafstand."
- "Als er op het materiaal duidelijker wordt aangegeven waar het in hoort."

Belonen en faciliteren inwoners mogelijk goede invloed op recyclegedrag

Om inwoners te motiveren meer te gaan recyclen noemt men meerdere suggesties voor de gemeente Schagen. Als eerste is het belangrijk dat men zich meer bewust wordt van de positieve effecten van recyclen. De resultaten hiervan zou de gemeente vaker moeten terugkoppelen zodat dit duidelijker is voor de inwoners. De algehele informatievoorziening (wat kan er gescheiden en op welke wijze) kan (nog) verder verbeterd worden.

Door meer (ondergrondse) containers neer te zetten of bijvoorbeeld haken aan lantaarnpalen te plaatsen voor het plastic kan de gemeente meer faciliteiten bieden. Ook door inwoners te belonen voor hun recyclegedrag neemt volgens sommigen de motivatie om afval te scheiden toe.

Suggestie van inwoners om Schagenaren meer te motiveren te recyclen:

- "Voorstellen om met burens of straatbewoners gezamenlijk afval te scheiden."
- "Vaker ophalen containers."
- "Het belonen bij het scheiden van afval en het duurder maken bij niet scheiden."
- "Transparantie over de verwerking en regelmatig laten weten of het beoogde resultaat wordt gehaald. Hier gaat ook een stimulerende werking van uit."
- "Restafval zwaarder belasten en goed gescheiden afval belonen!"
- "Mensen moeten echt zelf deze bewustwording krijgen."
- "Mogelijkheden bieden en faciliteren. Gebruikmaken van het scheidingsvermogen en -enthousiasme van de inwoners."
- "Meer informatie via weekbladen en publicatie in de wijken en de dorpen."
- "Duidelijk communiceren wat de positieve resultaten zijn en kunnen zijn."
- "Beloon burgers voor hun moeite afval weg te brengen naar ondergrondse containers."